

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dnia 14 marca 1933 r.-

823.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział. Str.

1. "Dienos Naujienos" o szwedzkim projekcie związku państw skandynawskich i bałtyckich.- I. 1.

K r o n i k a .

2. Przyjazd litewskiego konsula honorowego w Węgrzech.- " "
3. Założenie t-stwa duńsko-litewskiego w Kopenhadze.- " "

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

4. Sprawa reformy w sądownictwie i advokaturze litewskiej. III. "
5. Uczczenie działalności Władysława Putvinskasa.- " "
6. Lotnictwo cywilne na Litwie.- " "
7. Sprawa instytutu nauk społeczno-politycznych.- " "

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

8. Przedstawiciele zagranicznych firm leśnych w Kłajpedzie. VII. 2.
9. Rozpoczęcie kampanji wyborczej w związku z wyborami do powiatowego sejmiku kłajpedzkiego.- " "

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

10. Viln. Rytojus" w sprawie incydentu na akademji św. Kazimierza w Wilnie.- VIII. "

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Dienos Naujienos" o szwedzkim projekcie związku państw skandynawskich i bałtyckich. "Dienos Naujienos":

Wiadomość o wysuniętym w parlamencie szwedzkim projekcie związku państw skandynawskich i nadbałtyckich wywołała w Litwie przesadne komentarze, z których wynika niekiedy, że Polska oddawna już czeka tylko okazji do oddania Wilna Litwie, ta zaś dla jakichś przyczyn ociąga się z jego przyjęciem. O wywarcie takiego wrażenia w społeczeństwie litewskim zabiegała właśnie Polska. Niema szans na to, by Polska zrzekła się Wilna pod wpływem obawy przed niebezpieczeństwem niemieckim.

Panuje naogół przekonanie, że hitleryzm stanowi niebezpieczeństwo, zagrażające Polsce i Litwie, wobec czego Polska skłonna jest oddać Litwie Wilno za podtrzymanie wspólnego frontu przeciwko Niemcom. Oznaczałoby to, że zanosi się na nową bitwę grunwaldzką. Jest to jednak błędne mniemanie: z kombinacji Litwa-Polska przeciwko Niemcom nic dobrego wyniknąć nie może. Większe znaczenie miałaby kombinacja odwrotna: Niemcy - Litwa przeciwko Polsce, lecz kombinacja ta nie byłaby dla Litwy korzystna, gdyż nie leży w jej interesie zbliżenie z państwami, występującymi wyraźnie przeciwko Lidze Narodów. Nadszedł czas zatem orjentowania działalności politycznej na Genewę i wzmocnienia stosunków ze Wschodem. Ten nowy kierunek polityczny jest już dzisiaj koniecznością.

K r o n i k a .

Przyjazd litewskiego konsula honorowego w Węgrzech. Prasa kowieńska /z 11.III.33/: 10 marca przybył do Kowna wraz z małżonką litewski konsul honorowy w Budapeszcie p. Vitéz Józef Leo Pesthy Müller. Konsul zabawi w Litwie kilkanaście dni i zapozna się z życiem litewskim.

Założenie t-stwa duńsko-litewskiego w Kopenhadze. Jak podaje Elta z Kopenhagi, niedawno zorganizowało się tam t-wo duńsko-litewskie. Prezesem t-stwa obrano prof. Weissa. Do zarządu weszli: konsul generalny Nielsen, dyrygent orkiestry symfonicznej Schedler-Petersen, rektor instytutu komercyjnego Vibén, redaktor Holbek oraz lituanista dr. Hjemsler.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

Sprawa reformy w sądownictwie i adwokaturze litewskiej. Prasa kowieńska /z 11.III.33/: Niedawno specjalna komisja redakcyjna Rady Stanu zakończyła opracowywanie projektu ustawy o reorganizacji sądownictwa i adwokatury. Obecnie pozostały do opracowania jedynie przepisy przejściowe. W skład komisji wchodzi: prezes Rady Stanu Szylingas, członkowie Rady Ciplijauskas, Starkus i Masiulis, współpracownicy Krikszcziukajtis, przewodniczący Sądu Wojennego gen. Szniukszta, adv. przys. Merkis oraz referent Rady Raczkauskas.-

Uczczenie działalności Władysława Putvinskisa. "Liet. Aidas" /Nr. 57.III.1933/: W związku z 60-leciem urodzin założyciela szaulisów litewskich Władysława Putvinskisa, prasa litewska poświęca działaczowi temu dłuższy artykuł.

Lotnictwo cywilne na Litwie. "Lietuvos Aidas" /Nr. 57.III.33/: W tych dniach odbyło się w Kownie doroczne zebranie litewskiego aeroklubu zainaugurowane przez długoletniego prezesa klubu prof. Žemaitisa. Prezes wygłosił sprawozdanie z działalności aeroklubu w r. ub. Jak wynika ze sprawozdania, liczba członków-sympatyków klubu wynosiła w r. ub. prawie 14 tys. osób. Aeroklub w roku ubiegłym wydał dyplomy 6-ciu lotnikom cywilnym, w ten dwom kobietom. Klub współpracował z innymi organizacjami, jak strzelcy, harcerze i t.d. Poza to aeroklub utrzymuje bliskie stosunki z lotnictwem cy-

wilnem innych krajów. Tegoroczny budżet klubu wynosi 102 tys.lt. Prezesem klubu na rok bież. został obrany ponownie prof.Zemaitis. Do Rady klubu weszli generalny sekretarz M-stwa Komunikacji inż.Jan-
cewiczius, wiceprokurator Sądu Okręgowego w Kownie Krigelis, pułk.
Sztabu Głównego Marakas, Szalkauskas, Zmujdzinawiczius. i Reivytis.
Honorowym prezesem klubu jest prezydent Smetona.

Sprawa instytutu nauk społeczno-politycznych."Liet.Aidas" /Nr.57.III.1933/:Prasa już poda-
wała o wyłonionym przez prof.Romera projekcie stworzenia w Kownie
instytutu nauk społeczno-politycznych na wzór paryskiej l'Ecole
des sciences politiques. Obecnie postanowiono zorganizować przy
instytucie tym bezpłatne i dostępne szerszym masom kursy nauk po-
lityczno-społecznych. Na kursach wvgłaszanoby odpowiednie odczyty.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

Przedstawiciele zagranicznych firm
leśnych w Kłajpedzie.Prasa kow. /z 11.III.33/:
Jak podaje Elita z Kłajpedy, w tych dniach bawili tam przedstawicie-
le belgijskiego koncernu do handlu drzewem "Bernar et Nilsen".Obej-
rzeli oni tartaki Apelhagena i Gerlacha, obrabiające obecnie ma-
terjał D-tu Leśnego, wyrażając życzenie nabycia pewnej ilości obro-
bionego materiału wzamian za nabyte u nich podkłady kolejowe. Obec-
nie w tej sprawie toczą się rokowania. Niedawno bawili również w
Kłajpedzie przedstawiciele znanej angielskiej firmy leśnej "Thara-
ogen", którzy także zwiedzili tartaki i obejrzeli obrabiane tam
drzewo sowieckie. Po zapoznaniu się z pracą tartaków przedstawicie-
le angielscy przybędą do Kowna, gdzie zbadają warunki kupna mater-
jału drzewnego.

Rozpoczęcie kampanji wyborczej w
związku z wyborami do powiatowego sejm-
iku kłajpedzkiego."Liet.Aidas" /Nr.57.III.1933/:
14 b.m. odbędą się wybory do powiatowego sejmiku kłajpedzkiego. W
wyborach zgłoszono kilka list rolników litewskich, jedną listę
urzędników Litwinów i jedną listę Litwinów-robotników. Niemcy re-
prezentowani są przez kilka list Landwirtschaftspartei listę Volk-
spartei i listę socjaldemokratów. Kampanję wyborczą rozpoczęła
Landwirtschaftspartei w prasie i słowie. Jednocześnie odbył się ca-
ły szereg zebrań przedwyborczych Zjednoczenia Litwinów kłajpedzkich.

VIII.Z ZYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

"Viln.Rytėjus" w sprawie incydentu na
akademji św.Kazimierza w Wilnie."Viln.
Ryt." Nr.21 z 15.III.1933. Art.p.t."Czy to było korzystne".Stresz-
czenie:

Litwini mają wiele kłopotów ze swym hymnem narodowym.Sze-
reg ludzi w Wilnie stara się unówić, iż hymn ten jest hymnem pań-
stwowym, zaponinając, że jest to hymn całego litewskiego narodu. Os-
tatnio na tem tle miał miejsce przykry incydent w gimnazjum litew-
skiem na zorganizowanej z inicjatywy t-stwa św.Kazimierza akademji.
Jak podaje "Dziennik Wileński", po zakończonej akademji, gdy or-
kiestra gimnazjalna zagrała hymn litewski, przedstawiciel Starostwa
powstał i opuścił salę.Przy wyjściu obrazili go słownie dwaj ucz-
niowie Weleckas i Katareka. Zostali oni za to aresztowani, a po zba-
daniu sprawy zwolnieni aż do rozprawy sądowej, jaka ma się odbyć.

Opis "Dzien.Wil." jest niezgodny z prawdą. Przedewszyst-
kiem orkiestra wykonywała hymn nie państwowy, a tylko narodowy za
zezwoleniem Starostwa Grodzkiego. Pozatem przedstawiciel Starostwa
niczem się nie wyróżniał od reszty publiczności, to też wspomnieni
uczniowie nie wiedzieli kogo mają przed sobą.Dotychczas nawet urzęd-
nicy Starostwa tak nie postępowali i nigdy nie obrażali narodowych
uczuc litewskich.

Tak, czy inaczej areszty i sądy w stosunku do młodzieży
litewskiej nigdy nie dadzą pożądaných wyników.-

